

Mottagare

Barn- och utbildningsnämnden

Fristående förskola - Regelbunden tillsyn förskolan Bikupan

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap 10 § och 27 § skollagen (2010:800) Ljugarns Föräldrakooperativ (769600-3313) att vid vite vidta följande åtgärder:

- 1) Huvudmannen ska redogöra för hur man avser utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete. Redogörelsen ska omfatta
 - Hur huvudman ska skapa rutiner och former för dokumentation som är ändamålsenliga för huvudmannens kvalitetsarbete. Dokumentationen ska ge en samlad bild av utbildningens kvalitet inom huvudmannens verksamhet.
 - Hur analys, uppföljning och utvärdering av förskolans måluppfyllelse samt barnens utveckling och lärande ska genomföras på huvudmannanivå.
 - Hur de beslut om förbättringsåtgärder som huvudmannen fattar ska utgå ifrån en analys av identifierade utvecklingsbehov i förskolan. Detta gäller även i de fall huvudmannen väljer att prioritera och tydliggöra mål för uppföljning.

Huvudmannen ska inkomma med en redogörelse av ovanstående punkter samt dokumentation av det systematiska kvalitetsarbete som bedrivits på huvudmannanivå för perioden 1 november 2025 till och med den 30 september 2026. Dokumentationen ska skriftligen redovisas den 9 oktober 2026.

Vitet bestäms till 25 000 kronor för punkten 1. Beslutet gäller omgående.

Barn- och utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap 10 § skollagen (2010:800) Ljugarns Föräldrakooperativ (769600-3313) att vidta följande åtgärder:

- 2) Rektor ska redogöra för hur man avser utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete så att planering, uppföljning och utvärdering omfattar de nationella målen för förskolan. Redogörelsen ska omfatta
 - Hur rektor avser utveckla enhetens systematiska kvalitetsarbete så

att analys, uppföljning och utvärdering omfattar barnens utveckling och lärande.

- Hur rektor säkerställer att beslut om förbättringsåtgärder som rektor fattar utgår ifrån en analys av identifierade utvecklingsbehov i förskolan.

Rektor ska inkomma med en redogörelse av ovanstående punkter samt dokumentation av det systematiska kvalitetsarbete som bedrivits på enhetsnivå för perioden 1 november 2025 till och med den 30 september 2026. Dokumentationen ska skriftligen redovisas den 9 oktober 2026.

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden har tillsynsansvar för fristående förskolor med enskild huvudman inom Region Gotland enligt 26 kapitlet i skollagen (2010:800).

Vid tillsyn 2025 av förskolan Bikupan, huvudman Ljugarns Föräldrakooperativ, framkom brister som i kombination med huvudmannens bristande ansvarstagande under längre tid bedöms som allvarliga missförhållanden. Ljugarns Föräldrakooperativ behöver åtgärda brister inom följande områden för att uppnå ett godkännande:

- Huvudmans systematiska kvalitetsarbete
- Enhetens systematiska kvalitetsarbete

Ärendebeskrivning

2024-02-05 startade en regelbunden tillsyn av förskolan Bikupan där Ljugarns föräldrakooperativ är huvudman. Med anledning av de allvarliga brister som framkom samt verksamhetens rådande ekonomiska läge gjordes en bedömning att uppföljande riktad tillsyn ska genomföras inom ett år efter att bristerna åtgärdats.

2025-09-01 startade en tillsyn av förskolan Bikupan där Ljugarns föräldrakooperativ är huvudman. Syftet är att säkerställa att huvudman kommit till rätta med bristerna och att ekonomin inte påverkat kvalitén ytterligare.

Vid tillsyn har en ägar- och ledningsprövning genomförts för att granska styrelsens lämplighet samt vilken insikt som finns inom författningar för skollag, arbetsmiljö och arbetsrätt samt ekonomi.

Verksamhetens ekonomi har även genomgått en granskning för att säkerställa att huvudman bedriver verksamheten under stabila ekonomiska former.

För att säkerställa att huvudman och verksamheten följer de föreskrifter som krävs har dokument som styrker detta begärts in och verksamhetsbesök har genomförts på plats. Personal och vårdnadshavare har svarat på enkäter utifrån läroplanens mål och uppföljande intervjuer med rektor och delar av styrelsen har genomförts.

Vid sammanställning av inkomna uppgifter och genomgång av tidigare tillsyn 2020 samt 2024 framkommer att det fortsatt förkommer brister som i kombination med huvudmannens bristande ansvarstagande under längre tid bedöms som allvarliga missförhållanden.

Bedömning

Föreläggande vid vite

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen redogör först för de bestämmelser som tillämpas därefter anges de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för bedömning, och slutligen redovisar utbildnings- och arbetslivsförvaltningen sin bedömning.

Huvudmans systematiska kvalitetsarbete

Rättslig reglering

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete ska visa på vad som behöver utvecklas, varför och på vilket sätt. Detta arbete ska dokumenteras. (skollagen 4 kap 3 och 5-6§§)

Dokumentationen är viktig för att kunna följa en kvalitetsutveckling över tid och för att kunna se effekterna av utvecklingsarbetet. Dokumentationen möjliggör spridning av kunskap och erfarenhet och kan bli ett underlag för beprövad erfarenhet.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudman har efter tillsyn 2024 tagit fram ett årshjul som visar en planering för det systematiska kvalitetsarbetet som utgår ifrån läroplanen. Vid tillsyn 2025 finns dock ingen dokumentation som visar att huvudman utfört det planerade arbetet.

Det finns inget i de inskickade underlagen som visar på att huvudman har ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete som visar på nulägesbedömning, analys och utvärdering av måluppfyllelse på huvudmannanivå. I de inskickade exemplen från styrelseprotokollen kan man utläsa att styrelsen tagit emot information från verksamheten. Detta visar på att styrelsen fortsatt har ett reaktivt förhållningssätt där rektor är drivande part i kvalitetsarbetet. Vid intervju med huvudman framgår att styrelsen muntligt följer upp och diskuterar verksamheten och läroplanens mål, det finns däremot ingen dokumentation som speglar diskussionerna.

Huvudman har med anledning av sin reaktiva roll inte kunnat erbjuda stöd till rektor i verksamhetens kvalitetsarbete. Det saknas bland annat klargörande för rektor vilka mål som ska prioriteras i förskolans kvalitetsarbete.

Bedömning

Huvudmans fortsatta avsaknad av systematiskt kvalitetsarbete gör att förskolans utbildning och undervisning brister i stabilitet och kontinuitet. Bristande dokumentation har även försvårat insyn för utbildnings- och arbetslivsförvaltningen som genomför tillsyn.

Huvudman behöver vidta åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet kvalitet enligt skollagen samt erbjuda tydligare stöd till rektor i enhetens systematiska kvalitetsarbete.

Föreläggande

Enhetens systematiska kvalitetsarbete

Rättslig reglering

Enhetens systematiska kvalitetsarbete ska synliggöra kvalitet och likvärdighet. Genom att planera, följa upp, analysera, dokumentera och utveckla utbildningen kan verksamheten skapa och dela kunskap om vad som leder till framgång. Dokumentationen möjliggör spridning av kunskap och erfarenhet och kan bli ett underlag för beprövad erfarenhet.

Skollagen och läroplan för förskolan innehåller ett tydligt krav på systematiskt kvalitetsarbete och att det är rektor som är ansvarig. Där framgår också att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av förskollärare, övrig personal och barn. Barn i förskolan och deras vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Dokumentationen är viktig för att kunna följa en kvalitetsutveckling över tid och för att kunna se effekterna av utvecklingsarbetet. Dokumentationen möjliggör spridning av kunskap och erfarenhet och kan bli ett underlag för beprövad erfarenhet. (4 kap 4-6 §§, och läroplan för förskolan 2.8.):

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektor ger en beskrivning av undervisningen och hur man får med alla delar av läroplanen under hela läsåret. Detta finns dokumenterat i ett årshjul som skildrar rektor och verksamhetens planering för det löpande arbetet.

Rektor har ett påbörjat systematiskt kvalitetsarbete där dokumentation av nulägesbedömning, analys och uppföljning saknas. Målen på förskolan utgår från läroplanen men det saknas koppling till en nulägesbedömning av den aktuella barngruppen. Det framgår inte i dokumentationen hur man har följt upp och hur har man identifierat vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen. Utvecklingsområden är identifierade men det är otydligt på vilka grunder man valt just dessa åtgärder.

Bedömning

Enhetens systematiskt kvalitetsarbete brister i de delar som speglar barnens utveckling och lärande, det vill säga förskolans måluppfyllelse. En bristande dokumentation riskerar att leda till otydlighet, bristande uppföljning och minskad måluppfyllelse.

Rektor behöver vidta åtgärder för att förbättra arbetet inom delar av bedömningsområdet kvalitet enligt skollagen.

Uppföljning

Vidtagna åtgärder enligt nedan ska redovisas till utbildnings- och arbetslivsförvaltningen via e-post: registrator-bun@gotland.se ange ärendenummer 2025/1232

Verksamheten kommer genomgå uppföljande tillsyn under 2027.

Om nya brister uppstår kan följden bli ett återkallande enligt skollagen 26 kap 15 §. Inom två år från ett beslut om föreläggande enligt 10 § som gäller ett allvarligt missförhållande får en tillsynsmyndighet återkalla ett godkännande, ett medgivande eller ett beslut om rätt till bidrag som myndigheten har meddelat enligt denna lag, trots att föreläggandet har följts, om

1. det ändå finns ett allvarligt missförhållande i verksamheten, och
2. huvudmannen redan före föreläggandet har visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-27

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör

Bo Eriksson
Avdelningschef stöd och utveckling

Skickas till

Förskolan Bikupan Ljugarns föräldrakooperativ